

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár:

Helyben félvévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
Vidéken félvévre 9 K, negyedévre 4 K 50 f.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth-utca 3. szám, I-ső emelet
(Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)

Megoldás.

Nem csodálkozunk azon, hogy városzerte olyan türelmetlenkedve tárgyalják a kudarcos színházpályázat következményeit és nem tudják megérteni, miért nem fordul a tanács javaslatért a színházbizottsághoz, vagy a sürgős megoldáshoz vezető direktívákért a városi közgyűléshez. Mondaná meg:

— Nem sikerült a színházpályázat, jó reménye nem vált be, a régi feltételekkel — belátja — nem lehet kiadni a színházat, állapítsa tehát meg a közgyűlés, meddig mehet a feltételek szelidítésében, nehogy ez a kérdés hosszan elhúzdják s bárkit érjen a megtisztelő szerencse, hogy megkapja a színházat, kieszen a szervezkedés idejéből.

Rendén volna a dolog. Már is elég késő ugyan, de mégis csak nyújt halvány reményt a szervezkedés lehetőségére. Ha elnyulik a dolog — bárki legyen a jövő direktora — joggal védekezhet azzal, hogy a célirányos szervezkedésre nem volt ideje. Ne engedje a tanács hosszú pórázra az ügyet s az ódium nem háramolhat rá. Mert a levelezgetéssel sok idő eltelhet s amíg garanciális terv kialakul, — tavasz lesz és ott marad a kérdéses kérdésének: elfogadja-e azt a tervet a közgyűlés, hoz-e nagyobb áldozatot, — mikor a decemberi közgyűlésen kisebbet sem akart megadni.

A pályázaton kívül érkezett levelek egyikével már ugyanis elvesztette gyöngé támpontját a tanács. Krecsányi nem reflektál a színházra. Meg van még a másik. Ábrányi Emil mutat hajlandóságot az érdeklődésre, de nem titkolja el jó reményességét, hogy az ő színes terveit a város meghozza a maga áldozatait. Ez is csak egy levél nyomán. Ki tudja, lesz-e s mikor, belőle valami? Inkább ideális ábránd ez, amelyet hiába igyekeznek apró tülekedők egyre nagyobb és színesebb buborékká felfújni, a rideg valóság szét-

pukkasztja, úgy, hogy nyoma s emléke se marad.

De ha lenne is belőle valami, valljuk meg őszintén, hosszú nóta ez. Az áldozat pedig, amit Ábrányi remél, s amiért a tervet valóra lehetne váltani, semmi esetre sem lesz olyan szerény, amilyennel Mezey beérte volna. Pedig mondjuk meg nyíltan, ha már úgy benne vagyunk az őszinteségben, Mezey Béla igazsága napnál fényesebben ragyog ki most ebből az egész s nagy bizonytalanságok felé vergődő kérdésből. Igaz ugyan, hogy a méltányosság, a megértés és a belátás, de a gavalléros kötelesség is azt parancsolná most, hogy a jelenlegi színházpályázatot, aki a súlyos feltételeknek becsülettel megfelelt, kötelezettségeinek mindenkor pontosan eleget tett, zavartalan színházi életet teremtett, a színházra áldozott, újdonságot újdonság után mutatott be, a város áldozatkészségét nem vette igénybe, de még a multban gyakori színházi bajokkal való zaklatástól is mentesítette a városi tanácsot, most ennek a Mezey Bélának újból felkinálják a színházat.

Nehéz feltételek mellett, nehéz viszonyok közt vette át a színházat. A közgazdasági helyzet súlyos volt, bénult az ipar s a kereskedelem. Hozzá az utolsó percben, nyár derekán, pár héttel a színház kötelező megnyitása előtt szedte magára a terheket és viszontagságos utakon viselte türelemmel, megadással, amíg elért vele legalább az erkölcsi sikerhez, amelyet Debrecen intelligens társadalmából már olyan sokszor s olyan kifejezetten hangsúlyoztak előtte. Azóta minden kétkedő előtt nyilvánvaló lett a színházi feltételek enyhítésének szükségessége. A város, mint erkölcsi testület, a méltánylás, sőt az erkölcsi kötelesség magaslatán áll, ha most kalandos tervek, hiu ábrándok és nem sok sikerrel kecsegtető remények vagy levelezgetések helyett mindenki más előtt előbb megkérdezi Mezey Bélát: vállalja-e a színház vezetését úgy, ahogy azt decemberben kérte, a feltételek szerény enyhítésével? Igen-e, vagy nem?

Ha vállalja, megértéssel gyorsan rendezzen a kérdés. Mezeyben meg van az erkölcsi garancia. Példa rá a jelenlegi színházi élet. Meg van az anyagi garancia. Ott van drága felszerelése s a városnál 40.000 korona kauciója. Mindenesetűséggel szemben védve van a város.

Ha nem vállalja, akkor el lehet járni az igazgató-keresés hosszadalmas és bizonytalan útját. A közélet lelkiismeretes faktorainak elég idejük lesz akkor is keresztül járni ezt a kálváriát. Mert Debrecenben — sajnos — szomorú Golgotha egy-egy színházi pályázat és eget-földet verő lármában ezt nem szokták megszüntetni keresztre feszítés nélkül.

Sertéskiviteli piac és a részvény-szállásról.

Mielőtt beletögnék a kiviteli piac és részvény-szállás alapításának módozatairól és hasznáról szóló tárgyalásba, szükségesnek tartom, hogy kifejtsem az érdeklődők előtt, hogy tulajdonképpen mi is az a sertéskiviteli piac és részvény-szállás?

Sertéskiviteli piacnak az a rendeltetés, hogy ilyen piacról, úgy bel-, mint külföldre korlátozások nélkül történhessék az elszállítás, vagyis ilyen piacról külön engedélyek kikérése nélkül lehet sertéseket szállítani. Oda a vevő bárhol jöhet, bármikor szállíthat és nem részesülhet olyan meglepetésekben, milyenek ez idő szerint a galíciai vevők nálunk, hogy vevő szándékkal ide jött, de nem vehet és nem szállíthat, mivel zárlat van. A kiviteli piacról zárlat nem lehet. Ezen kiváltságos jogát a kiviteli piac azért nyerte, mert berendezése olyan, amilyent ilyen piacról, a kölcsönös nemzetközi megállapodásokban, előírnak.

Ezen berendezés alapján bárhol lehetne kiviteli piacot létesíteni, de ez csak ott rentabilis, ahol nagyobb tömegben vannak sertések hizlalásra beállítva; azért kell a kiviteli piac kiegészítőjeül részvény-szállás

A kuruc világból.

— Régi igaz történet. —

Írta: **Noszlopy Tivadar.**

Dicső korszak, hazaszeretet fényes korszaka: második Rákóczi Ferenc fejedelmünk szabadságharca.

A tárogató hívó hangjai a nemzeti lobogó alá hozták a szabadságtól megfosztott magyar nemzetet.

A német tiszték a földes ur kastélyát, magtárát és pincéjét s a polgárok vagyonát folytonosan pusztították, mintha az Isten ezt a szerencsétlen nemzetet csak a német számára teremtette volna!

Mikor az ürmő pohara már csordultig volt, kibontotta a szabadság zászlóit II. Rákóczi Ferenc s a magyar nép ezrekeit sietett alája.

Talpra állt a nemzet. A derék, a szabad-

ságát szerető magyar nemzet s zászlóit diadal kísérte mindenütt!

Abban az időben élt Somogyvármegyében, Nagybajomban Búzi András, egy régi nemes család utolsó férfi tagja.

Búzi András gazdag földesur volt, feleségétől, a híres osztopáni Zöld Máriától csupán egy leánya született, a szép Búzi Ilona, ki magas műveltségéről messze környéken híres volt.

Rákóczi tárogatói a már java korában levő Búzi Andrást is a szabadság zászlói alá vitték. Bottyán Jánosnak, a fejedelem legkiválóbb tábornokának kedves embere volt, a ki a dunántúli hadjáratban a gonosz rácok és németek ellen számos harcban tüntette ki magát.

Búzi András kuruc kapitány, egy portyázása alkalmával Csurgó táján bekerítette Weiner Gottfried német hadnagyot embereivel együtt s őket magával vitte régen látott családjához Nagybajomba.

Weiner Gottfried ősi német család ivadéka, daliás, szép 25 éves férfi volt s Rabatta császári tábornoknak közeli rokona.

Ugy látszik azonban, hogy Weiner, aki éveken át Magyarországon tartózkodott, megtanulta nyelvünket és csupán állása hozta magával, hogy a kurucok ellen kellett mennie, bár mindig kerülte a magyarok elleni harcot. Talán elfogatása is azért ment oly könnyen, mintha ő maga is szerette volna, hogy oly színben tűnjön fel a dolog, mintha véletlenül kapták volna meg a kurucok s foglyul ejtették őket.

Weiner Gottfried vitéz katona volt, de látva a magyar nemzet igaz ügyét, nem volt képes a kurucok ellen komoly támadással fellépni. Anyja francia nő volt, talán attól örökölte a szabadságot való rajongást. Atyja nem volt ausztriai német, hanem egy Svájc-ból beköltözött katona-család fia.

Nagybajomban igazi magyar vendégszeretben részesült Búzi András házában s ró-

A (volt Nemzeti) Magyar Világ kávéházban

új női énekhangversenyek. Egész éjjel nyitva. Szolid árak és figyelmes kiszolgálás.

Tisztelettel
Lorbeer
tulajdonos.

alapítani, hogy ott sok tulajdonos nagy tömegben hízalhasa sertésait, ott mindig legyen sok eladó áru, hogy a nagyobb arányú kereslet kielégítést nyerjen. Kiviteli piac létesítéséhez kormányhatósági jóváhagyás kell, hogy a kiviteli piac jogai a kereskedelmi szerződésekben előismerést nyerjenek. Ezen kivált ságos jogok előismerése nélkül a kiviteli piac és az azzal kapcsolatos részvény-szállás csak annyi joggal bír, mint a mi közönséges hetivásárunk, vagy jelenlegi bármely hízalótlajdonosunk.

A jelenleg érvényben levő kereskedelmi szerződések 1917-ben hatályukat veszítik. — 1917-en belül, a szentesítést megelőzőleg, már egy-egy, vagy másfél évvel előbb meg fognak indulni az egyes államokkal a szerződésekre vonatkozó tárgyalások és akkor a kormány csak azon esetben érvényesítheti a szerződésekben kiviteli piacunk jogait, ha mi e piac kelleivel már berendezkedtünk és ha a kívánalmaknak már megfeleltünk. Ez esetben piacunk előismerése a szerződésekbe már be lesz foglalva. Hogy ezt elérhessük, a cselekvés ideje elérkezett és idézhetem azt a banális mondást, hogy: „most vagy soha”. Azért most, mivel egyrészt idő van még az alapításhoz a kereskedelmi szerződések megindulásáig, másrészt Kőbánya végleges felosztásával az áttelepülőket ne csak Tétény, de Debrecen is befogadhassa.

A létesítés módozatairól röviden akarok megemlékezni. A debreceni piac megalapozásánál törvényhatóságnak kell betölteni azt a vezető szerepet, amelyet a tétényi alapításnál a kormány elfoglalt. Hogy a törvényhatóság társul érdekcsoporttal, vagy pénzintézettel, az mellékes lesz, csak a lényeg az legyen, hogy a törvényhatóságnak mindenkörön ponderabilis szerepe legyen. Ez irányban indítandó kezdeményezések a közeli napokban meg fognak történni. A részvény-szállás jövedelme sokoldalú. A szállásban elhelyezett sertésekért fizetnek akolbért, gondozási költségeket, tengeri darálási díjakat, mázsálási költségeket, felvett előlegek után kamatokat. Ezek a részvénytársaság jövedelmei. Minden előlegezése és kiadása a részvénytársaságnak biztos, mivel a szállásokban elhelyezett sertések fölött zálogjoga van és a r-t. beleegyezése nélkül a tulajdonos sertései felett nem diszponálhat. A törvényhatóságnak a haszonrészesedésen felül annyi nagyhorderejű érdeke fűződik egy nagyobb szabású részvény-szálláshoz, hogy azt egy külön fejezetben kellene tárgyalnom. Reá mutatok Győr városára, amely az utolsó két évtizedben az összes vidéki városok között a legnagyobb fejlődést mutatja és ez a fejlődés a sertéskiviteli piac megalapításától datálódik.

Uj existenciák, új adóalanyok, megnövekedett vámok, szaporodó idegenforgalom, abrak, takarmányokban nagy szabású keres-

vid idő múlva teljesen otthon érezte magát, kivált midőn a ház szemefényét, Búzi Ilonát eljegyezte azzal a kikötéssel, hogy esküvőjüket csak akkor tartják meg, ha a vőlegény a labancokon előbb véres diadalt fog aratni.

Erre csakhamar kínálkozott alkalom. Símontornya alatt cudarul elpáholták a németeket és hazaáruzó labancokat. Azonban midőn a győzelemben elbizakodva, elszéledve, hazafelé vették utjukat, egy oldal sáncból kihorant a leselkedő német utóhad s a mit sem sejtő kuruc csapatot bekerítette és elfogta.

Az elfogottak között volt Béri Balogh Ádám, a híres kuruc brigádéros is, akit Weiner Gottfrieddel együtt ott a helyszínen, egy fatörzsről nyakazott le a német.

A szép Búzi Ilona hiába várta vőlegényét, azt sohasem látta többé. Dicsőségének híre csakhamar elérkezett Nagyabajombá s a szép menyasszonyt megtörte a szomorú végzet. Férfi fuhát vett magára s karddal kezében folytatta a kurucok dicső küzdelmét s a rá-cok elleni harcban, Sárvár alatt, golyótól találva, lebukott lováról.

Ezt a szomorú történetet megírva találtam a Búzi-család egyik leszármazottjának iratai között, akire — mert a családi vagyon elkoboztatott — egyéb sem maradt.

kedelem indulnak meg, melyek mind a város előnyeit szolgálják. Jelenleg Kőbányán minden eladott sertés után részesedik a főváros egy korona jutalékban s ha e statutuma a fővárosnak meg lett volna, a kőbányai piac fénykorában, akkor a kimutatások alapján átlag hétszázézer és egy millió korona között lett volna e cimen az átlagos bevétele évenként. Ezen mellékes attributum címén Debrecen városa a jövő részvény-szállásban bizony növelné évenként házipénztárának bevételét néhány százezer koronával.

Közgazdasági jelentősége abban nyilvánul, hogy az állattenyésztés legjövődelműbb ágát, a sertésenyésztést fokozza. Az abrak-takarmányok nem szorulnak kivitelre, azok itt is jól értékesíthetők s termőföldünk e takarmányokat mint műtrágyát visszakapja.

A jövője a debreceni részvény-szállásnak biztos. A piac forgalma az utóbbi években egészen irányt vett. Ezelőtt 3—4 évvel sertéskivitelünk főleg Bécs felé irányított, jelenleg a felvidékre és Galicia felé. 1913-ban már alig szállítottak valamit Bécsbe. Az összes sertések itt helyben adatnak el, az eladók otthonukban felkeresik és itt bonyolítottak le az üzletek. Ez az új alakulása az üzletnek beláthatatlan nagyságban fog növekedni, csak legyen eladó áru a piacokon.

Ez az utirány, amely nem kereszteződik sehol, a tétényi részvény-szállás kereskedelmi érdekeivel, biztosítéka annak, hogy e két piac a fejlődésben egymást nem gátolja. A kormány a tétényi piac megerősítésére gondol és talán nem veszi szíves tudomásul a debreceni alakulást. A két piac függetlenségéről és fejlődésképeségéről kell a magas kormányról az elősmertetést közvetíteni, hogy Debrecennek e nagy horderejű, közgazdasági intézmény létesítésénél a rendelkezésére álló kedvezmények nyújtását aggodalom nélkül megtehesse és ügyünknek segítője és előmozdítója legyen.

Debrecen, 1914. február hó 16.

Steiner Jakab.

A képviselőház viharos ülése.

A bizalmatlansági indítvány körül.

Izgalom a Házban.

Szász Károly alelnök háromnegyed 11 órakor nyitja meg az ülést. A formalitások elintézése után

Beöthy Pál elnök áll fel szólásra a képviselői padsorban. Nem csak az elnökség, hanem a Ház iránt érzett tiszteletből kér szót, hogy elmondhassa véleményét a bizalmatlansági indítványról. A magyar nemzetnek voltak dicsőséges és szomorú napjai. (Nagy zaj.)

Lovász Márton: Amióta bitorolják a hatalmat!

Fráter Lóránt: Andrásyt is kivezették!

Sümei Vilmos: Lopnak és csalnak!

Elnök Sümeget rendre utasítja.

Sümei Vilmos (elnök felé): Mennyit kapott választására a lopott pénzből?

Elnök ismételtelen rendre utasítja, majd indítványozza, hogy Sümeget utasítsák a mentelmi bizottság elé. A többség így határoz.

Hogy lett Beöthy elnök?

Beöthy Pál elmondja, hogyan történt az ő elnökké való megválasztása. Készséggel eleget tett Návay Lajos azon felhívásának, hogy az elnökségnek tagja legyen. Készséggel vett részt a házszabályoknak enyhébb eszközökkel való alkalmazásában Návay elnöklété alatt. Návay távozása után vállalta a felelőséget Tisza gróf megválasztásáért és mikor Tisza az elnöki székben erélyes kézzel akarta a parlamentet megmenteni, mindenhez hozzájárult, hogy a törvényhozást visszaadja a magyar nemzetnek. (Munkapárt éljenez.) Ezért nem csak vállalja, de követeli a felelőséget.

Laehne Hugó: Andrásynak mit ígért?

Gueth Gyula: Beszéljen a nyugatmagyarországi dolgokról!

Fernbach Károly: Beszéljen a sőről!

Kun Béla (a munkapárt felé): Maguk merik kinyitni a szájukat? Sótolvajok!

Elnök Kun Bélát rendre utasítja.

Beöthy Pál: Azon pontokra nézve, amelyeket Mezőssy Béla a bizalmatlansági indítványban felsorolt...

Rakovszky István: Ez kijátszása a házszabályoknak!

Lovász Márton: A saját házszabályait is félredobják!

Elnök folyton csenget.

Beöthy Pál: Méltatlankodnak az urak, hogy most nyilatkoznai akarok. Hozzám, mint elnökhöz tegnap benyújtották a bizalmatlansági indítványt. Előre jelezni kívánom álláspontomat és módot akarok nyújtani azon képviselő urnak, aki az indokolást előadja, hogy előbb ismerje véleményemet. Tisztán lojalitásból jár el, mikor nyilatkozik. Kijelenti, hogy Tisza elnökké való választása a házszabályszerűben történt. Junius 4-én a házszabályok megsértettek, azonban a Ház ezt korrigálta.

Lovász Márton: Miért nem bocsájtották a nemzet ítélete elé?

Beöthy Pál: Vállalja a felelőséget a paloták működéséért. A Ház minden kivezetésnél határozatot hozott. A parlament munkaképességének megőrzése nem bűn volt, hanem érdem, melyre mindig büszke lesz. Azért, hogy az elnökség gondoskodik a Ház munkaképességéről, hogy a parlamentarizmust megővje, ez a Ház nem törhet pálcát az elnökség felett. (Munkapárt ünneplő szökök.)

Elnök: Mivel napirend előtti felszólalásnak sem vitának, sem határozathozatalnak nincs helye, napirend szerint következik Mezőssy Béla bizalmatlansági indítványának benyújtása.

Mezőssy vádbeszéde.

Mezőssy Béla: Az ellenzéki pártok bizalmatlansági indítványára nézve az elnök jónak látta felvilágosítást adni lojalitásból. Nem kér és nem is fogad el lojalitást. Csak egyenlő elbánást kíván. Ha lojalitást akarnak lenni, szavazzanak a bizalmatlansági indítvány napirendre tüzése mellett. Ha a többség megengedi a vitát ebben, akkor az ellenzék nem fogja ezt mellékcélokra felhasználni. A bizalmatlansági indítvány szükséges voltát ismerteti. A dolog érdeméhez tartózkodva szól, mert ismeri az elnökség intencióit. De a tények oly vérlázítóak, hogy ezek beszélnek maguk helyett. Polemizál Beöthyvel. Deak Ferenc óta oly elemek ültek az elnöki székben, kiket az egész ország becsült. Egy Szilágyi Dezső, Apponyi Albert tudtuk, hogy az elnöki székben a magyar szuverenitást képviselték. Ez alól két kivétel volt. Az első Tisza idején. Erről nem akar bírálatot mondani. Visszatartja egy nem rég hantolt sir és az, hogy e felett már ítélt a nemzet. De nem tartja vissza semmi attól, hogy a Tisza-rezsimet tegye kritika tárgyává. Beöthy felszólalásával el akarta venni élet a bizalmatlansági indítványt. Voltak azután olyan elnökök, akik egy percig sem maradtak volna az elnöki székben, ha az ellenzék bizalmát nem bírták volna. Nézzem végig Beöthy elődei arcképein, vajon akadt volna-e közöttük egy is, aki az ő szerepére vállalkozott volna? Akadt volna-e olyan mentelmi bizottság, mely a lasszó szerepére vállalkozva, hurkot vetett volna a szólás-szabadság nyakába? (Ellenzék percekig tapsol.)

Elnök: A képviselő ur fejtegetéseit szóvá tenni nem akarja.

Sümei Vilmos: Maga nem is érti azokat!

Elnök Sümeget rendre utasítja, valamint Mezőssyt is, mert a Ház egy bizottságát megsértette.

Mezőssy Béla: Nem tudja, ki követett el nagyobb bűnt: aki a tanácsot adta, hogy a katonaságot bevonják a parlamentbe, vagy akik ehhez hozzájárultak? Ő is volt katonatiszt, de nem érti, hogy lehet ezt a szolgálatot katonatiszti karddal teljesíteni.

Rakovszky István: Felemelt zsolddal!

Mezőssy Béla: A határszéli tiszték, akik állandóan kiteszik magukat az ellenség golyóinak, zsoldemelést kérnek, mert nem tudnak megélni Persze nem kapnak, mert nincs pénz. Hogy lehet akkor 17 ezer korona évi fizetést adni tisztéknek, akik zsebetett kézzel járkálnak az alkotmány romjain? (Nagy éljenezés, taps.) A legmélysebb bizalmatlansággal viseltetik az elnökség iránt, mert nem lát Gerőéken kívül semmi erkölcsi erőt az elnökség tagjaiban, de nem lát a többségben sem. Felemli egy porosz esetet, mikor egy miniszter félrelépett és a távollevő császár táviratilag intézkedett, hogy a bűnösök büntetésüket elvegyék.

Jutsh Gyula: A miniszterelnök is olyan, mint az oltalmazottjai!

Mezőssy Béla: Az állam alapja a köztisztesség. Mi azt akarjuk, hogy a törvény ne legyen pókháló, mely csak a kis legyeket fogja el, hanem legyen kötéll, mely a nagy bűnösöket is elfogja, bármilyen polcon állanak. (Az ellenzék feláll és tapsol.) A miniszterelnök csak annyit mondott, hogy ő nem olyan, mint elődje, ő nem fog panamázni. Az aranyeső, mely megindult a választásoknál, szomjas áradattá dagadt, melynek eredménye a mai többség.

Elnök rendre utasítja.

Mezőssy Béla felolvassa a bizalmatlansági indítvány szövegét. (Ellenzék éljenez.)

Tisza mosakszik.

Tisza István gróf miniszterelnök emelkedik szólásra. Válaszol Mezőssynek. Kijelenti, hogy a junius 4-iki házszabályértékes reparációja megtörtént a legszigorúbb alkotmányjogi szempontok szerint. Elmondja, hogyan lépett életbe a koalíciós házszabály, majd ismerteti az új házszabályok történetét, melyeket a legszigorúbban megtart az elnökség.

Lovász Márton és Nagy Sándor képviselők összeszólalkoznak. Elnök mindkettőt rendre utasítja. (Az ügynek valószínűleg lovagia folytatása lesz.)

Tisza István: Tagadja a leghatározottabban, hogy 6 utasításokat adna az elnökségnek.
Mezőssy Béla ezután foglalkozik a parlamenti őrség szerepével, melyet élesen kritizál. Nem tudja megérteni, hogy tiszti karddal hogy lehet ilyen feladatra vállalkozni? Szóvá tette az elnökség erőszakosságait.

Kitör a vihar.

Nagy zajban állott fel szólásra Tisza István miniszterelnök és védelmébe vette az elnökséget. Minden sérelem szabályszerűen reparálva lett, csupán június 4. volt kivétel, azonban azt szükségessé tették a körülmények, de többé előfordulni nem fog.

Lovász Márton: Az nem áll!

Kubinyi Géza: Szemtelen beszéd. (Nagy zaj.)

Tisza István: Návay Lajos optimizmusa nem volt elegendő eszköz a parlament zavartalan és eredményes működésének biztosítására, ezért szükséges volt az erélyesebb eljárásra. (Nagy zaj.)

— Só, só, sólovag!

— Só, só, sólovag! — harsogja szüntelenül a haloldal, végül Tisza István azzal fejezte be szavait, hogy az indítványt ne tűzzék napirendre.

Hol van a sópénz?

Tisza beszéde alatt hirtelen kitört a vihar.
— Kérdezzék meg Székely Ferencet, hogy hol van a sópénz? — súvította báró Podmaniczky Endre.

— Mig be nem bizonyítja, hogy tudok, vagy tudtam róla, mindaddig gazembernek tartom — kijelentette a volt igazságügyminiszter dühösen, aki Tisza beszéde után személyes megtámadtatás címen kért szót és kijelentette, hogy a szószóletről nem tudott és mig Podmaniczky az ellenkezőt be nem bizonyítja, addig fenntartja róla, hogy gazember.

Podmaniczky Endre báró: Arról beszéljen: kapott-e pénzt a választására, vagy sem?

Székely Ferenc: Becsületszavamra kijelentem, hogy nem kaptam, de azt se tudom, hogy ki kapott. De mondja meg maga, hogy áll a sópénz dolgában.

Podmaniczky: Sokkal jobban, mint maga és a fia.

Ezután szavazást rendelt el az elnök és a többség az ellenzék bizalmatlansági indítványát elvetette.

Személyes kérdésben szólaltak fel Berzeviczy Albert, Pallavicini Ede ögróf, Rakovszky István majd újra Berzeviczy, mire az elnök háromnegyed kettőkor egy óras szünetet adott.

Szünet után.

Szünet után a választókerületek beosztásáról szóló javaslatot tárgyalták. Damján Vazul és Pop Csicsó István román nemzetiségi szempontból bírálták és nem fogadták el a javaslatot. Blahó Pál munkapárti rövid felszólalása után Tisza István mondott beszédet. Kijelentette, hogy nem érinti a nemzetiségi vonatkozásokat, amellyel holnap majd részletesen foglalkozik. **A kormány igyekszik megvalósítani a javaslatot, hogy a legközelebbi választás már ennek alapján történjék, ha ugyan nem kell a Házat előbb fölőszlatni.** Ez a javaslat becsületes munka s meglepedéssel konstatalja, hogy megvédi a magyarság szupremáciáját. Ismerteti a választójogi terveket. Azután hosszabban hizeleg önmagának. Búsza és boldog — egy mond — hogy feladata sikerült. Győzött a fanatizmussal, amelyet annyiszor a szemére hánytak, de ez a fanatizmusa jó fegyvernek bizonyult.

Az ellenzék ekkor már kivonult s a munkapárt zavartalanul ünnepelhette Tiszát.

Beóthy Pál elnök ezután berekesztette a vitát s a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Siegescu József, a közoktatásügyi bizottság elnöke jelentése után az ülés fél hat órakor véget ért.

Egyház és iskola.

Ülések a ref. egyháznál. A fer. egyháznál tegnap délután a gazdasági bizottság tartott ülést. Ma délután pedig az előkészítő bizottság foglalkozik a szombati presbyteri gyűlés ügyeivel.

A tiszánineni ref. egyházkerület új püspöke. A tiszánineni ref. egyházkerületben tudvalevőleg püspökválasztás volt. A szavazatokat tegnap bontották fel s megállapították, hogy dr. Tüdös István kapott abszolút szótöbbséget. Így dr. Tü-

dős István miskolci lelkész és esperes lett a tiszánineni ref. egyházkerület új püspöke.

Csütörtöki felolvasó-est.

Az idei téli szezonban a hatodik felolvasó-estét tartották meg tegnap este a főgimnázium dísztermében, melyet ez alkalommal is igen díszítve, főleg hölgyközönség töltött meg.

Hogy meg legyen a hangulat, mindjárt az első szám egy zeneszám volt, melynek ez volt a címe: Magyar hangulatképek. Egy nagyon bájos urleány, Tamássy Rózsika interpretálta zongorán és már pusztá megjelenésével is sok kedélyt, hangulatot, kellemet hozva a színpadra. Zongorajátéka is mindenben tökéletes volt. Nagyon sok tapsot kapott.

Utána Bonisné Mikes Margit urhölgy lépett a közönség elé. Főlötte szép, de igen nehéz énekpartitúrákat adott elő, mint Fides áriáját a Próféta című operából és még egy francia és egy magyar darabot; gyönyörű hangyaga tökéletes iskolázottságban érvényesült, előadása, énekkeszsége gyönyörű harmóniában olvadtak fel. Több-ször kihívták a függöny elé és még ráadást is kellett énekelnie. A zongorakíséretet a szokott precizitással dr. Jóna Kálmán látta el.

Azután egy mókás szám következett. Pálffy József hírlapíró bekonferálta önmagát olyanformán, hogy egy kollegája és jóismerőse fog felolvasni. Aztán a felolvasó-asztal mellett megjelent önmaga, kijelentve, hogy ne csodálkozzék senki, mert az csak megengedhető, hogy ő saját magának legjobb ismerőse. Az ötlet nagyon tetszett, nem kevésbé a humoreszk, melynek Balambér szerelme, halála és eltemetése volt a címe. A humoreszk különben a Bandi naplója című ciklus egyik fejezete. A szerzőjét a felolvasás végével megjelenezték.

Művészi hegedűjátékot produkált Weisz József. Frenetikus hatást ért el. Vieuxtemps: Balade et polonaise-t adta elő szinte teljesen kiforrott művészi erővel. A zongorakíséretet Füredi Jenő látta el.

Szűcs Margit Kiss Józsefnek egy szép költeményét adta elő igen hatásosan, szépen kiszínűve és a kiejtés a hang meleg színeivel aláfestve az egyes részeket. Oly irodalomszerető volt utána a hangulat, hogy Husz Lajos igazgató megragadta az alkalmat és egy kérelemmel lépett a közönség elé. A hírneves poeta Pósa Lajos érdekében szólította adakozásra a közönséget. Az agg költő ugyanis meglehetősen nehéz napok elé néz és Husz Lajos arra kérte a közönséget, hogy a jövő felolvasó-estén adakozzanak Pósa Lajos számára.

Fábián Antal Nagy Endrénnek egy sikerült monológiát, a nevelő ember címűt adta elő pompásan. Valóban megnevetette vele a közönséget.

A műsor utolsó száma Haranghy Györgynek, a kiváló amatőrnek előadása volt a színes fotográfiáról. A még laikusnak is igen szórakoztató előadást figyelemmel hallgatta a közönség és érdeklődéssel szemléltek a hozzá vetített nagyszámú színes képeket.

Ezzel különben a felolvasó-est véget is ért.

Vármegye.

Népgyűlés Hajduböszörményben. — Vasárnap délelőtt 10 órakor a hajduböszörményi függetlenségi körben tartandó népgyűlés iránt általános érdeklődés nyilatkozik meg az egész Hajdumegyében. A vidéki pártszervezetek a népgyűlésen képviseltetik magukat. A hajdumegyeyi függetlenségi párt e népgyűléssel kezdi meg tavaszi agitációját. A népgyűlésen szóba fog kerülni a kormánynek az a terve is, hogy Hajduböszörményt, ezt a több, mint 30.000 lakosu, ősi hajdu szék-várost meg akarja fosztani önálló képviselőküldési jogától. E terv ellen nagy felzudulás van az egész városban.

Ajánlatok kavics-szállításra. Hajdúvármegye államépítészeti hivatala 1500 köbméter zuzott kavics szállítására versenyfolyamatot hirdetett, melyre 4 ajánlat

érkezett az alispáni hivatalhoz. Az ajánlatokat csütörtökön délelőtt 10 órakor bontották fel Pákozdy Sándor főjegyző elnökielte alatt. Ajánlatokat tettek: a Reichmann-kőbánya r.-t. Debrecen, Füh-
rer Zsigmond és fia Nyíregyháza, Schwartz Márton Heves és Heufel Sándor mérnök Budapest. Az ajánlatokat átszámítás végett kiadták az államépítészeti hivatalnak.

Mi lesz a kórházzal?

Fenn kell tartani.

(Kórházbizottsági ülés.)

Lassanként kezd már lehullani a hályog a szemekről és látni kezdjük, milyen furfangosan vitték bele a várost az egyetemi költségekbe és hogy vezették — és mondjuk meg nyíltan, félrevezették — a kormány birkaníró aklába, ahol minden ollócsentés milliókat jelent.

Mikor Debrecen 5 milliót ajánlott fel az egyetemért és a bábaképző intézet tulajdonjogát, nemkülönben a tisztantuli református evházkerület az ősi főiskola három fakultását, mely az egyetem alapja, mindenki azt hitte, hogy ezzel olyan ajánlatot tett, mely túlhaladja Pozsony ajánlatát és Debrecen részére biztosítja az elsőséget, hiszen Pozsony a három milliót kívül semmit sem ajánlott.

Mi történt mégis? Pozsony a három millióért megkapta az egyetemet, míg Debrecennek csak csonka egyetemet ígérték. A nagy felzudulást azzal némitották el, hogy Pozsonyban van már állami kórház, amely alkalmas az orvosi fakultás elhelyezésére, ellenben Debrecenben nincsen és a debreceni kórház az egyetemi célokra nem alkalmas.

Ebből azt a következtetést kellett volna minden józan eszű embernek levonni, hogy állítson az állam Debrecenben is állami kórházat, mint Pozsonyban, mely sokkal kevesebbet adott és a jogakadémiáját is az állam tartotta fenn. De nem ez történt, hanem újabb milliók kiadásba sodorták a várost.

Orvosi fakultás nélkül nincs egyetem! — adták ki a jelszót és a józanabbakat — a mérsékelteket — akik megelégedtek volna az egyetem gazdasági fakultásával is, ami a gazdasági akadémiának egyetemi rangra emelésével könnyen keresztülvihető volna, — egyszerűen letorkolták, elnémitották.

Minden józan gondolkodás ellenére az lett az eredmény, hogy a város építse föl az egyetemi klinikákat és akkor lesz orvosi fakultás. Előbb két milliót szavaztattak meg az egyetemi házban égő közgyűléssel és még bebeszéltek az embereknek azt is, hogy ez a két millió tulajdonképpen nem is áldozat, mert akkor megszűnik a mostani, folyton deficitel küzdő kórház, a város megszabadul a nehéz nyúgtól és megmarad az értékes telek, a melyet parcelláznak villaépítésekre és ebből testvérek között is bejön legalább másfél millió, ha nem több. Hát tulajdonképpen nincs is szó áldozatról.

Nagy lelkesedéssel megszavazták a két milliót, a kormány tovább tárgyalt és nem nagy idők múlva előállottak azzal, hogy kevés a két millió, legalább három milliót kell megajánlani. A város jóven-

Tisztelettel értesitem, hogy az 1914. évi január hó elsejével a **szabott árat vezettem be,**

erre az elhatározásra csak az indított, hogy a nagyra becsült férfi és fiu ruhavásárló közönségnek megkönnyítsem és kellemessé tegyem nálam a vásárlást, hogy így ezáltal nincs kitéve annak bárki is, hogy tulkövevetelés történjen, mert minden darabon feltűnően **szabott ár látható.**

Tisztelettel:

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb és legolcsóbb 1427

férfi, fiu és gyermekruha nagyáruhaza. Piac-utca 41. sz.

idője, virágzása, fejlődése, boldogsága nem muljon azon a rongyos millió, hiszen nem is kell mindjárt megfizetni, 50 éven át csak évi 50.000 korona esik a tőkekamattörlesztésre, ami igazán csekélység. Meg kell szavazni! Meg is szavazták.

Azóta már a kormány továbbiakra is kísérletet tett és ime most kiderül, hogy bizony a régi kórház is fenn kell tartani, vagy pedig új gyűjtő kórház kell építeni, mert az egyetemi klinikákon csak a kiválogatott kórananyagot veszik föl, szóval az nem lesz közkórház, pedig arra azután is szükség lesz.

Ez derült ki a kórházbizottság ülésén — ami viszont azt jelenti, hogy a város közönségét, mikor azzal vitték bele a két, majd három millió megszavazásába, hogy a közkórházra többé nem lesz szükség, annak értékes telkét eladhatja a város — egyszerűen félrevezették, magyarul becsapták.

Ezt a tényt egyszerűen megállapítjuk. Nemcsak fenn kell tartani a régi kórházat, de újabb befektetésekre is lesz szükség.

Szép kilátások!

Melegvizfűtés a kórházban.

Az ülésen dr. Tóth Emil tanácsnok elnöke alatt jelen voltak: dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos, dr. Fráter Imre kórházigazgató, Kondor Kálmán főszámvevő, dr. Kenézy Gyula, dr. Somogyi Zoltán, dr. Hutiray József dr. Gálbory Sámuel, dr. Horvát Artur, Visky Sándor kórházi gondnok és Zöld József aljegyző.

Zöld József bemutatta a február 17-én tartott kórházvizsgálatról felvett jegyzőkönyvet. Fráter Imre a kifogásokra és hiányokra megjegyzi, hogy a mostani fűtésrendszer megváltoztatása szükséges, át kell térni a melegviz fűtés rendszerére. A mosókonyha állapota is türethetetlen, de ez is csak a fűtésrendszer megváltoztatásával oldható meg. Ez körülbelül 80.000 korona költségbe kerül.

Csikós Sándor rámutat arra, hogy a kórház fűtésével mindig sok baj volt és éppen ezért helyesli a melegviz fűtésre való áttérést. Tüdös Kálmán a kórház fennállását már csak három évre teszi, az egyetemi klinikák megnyitására. Most nem lehet határozni, mert nincs terv, se költségvetés, tehát nem lehet megállapítani, miibe kerül a rendszer-változás. Fráter Imre megjegyzi, hogy a költség nem fog kárba veszni, mert a felszerelést be lehet építeni az új, gyűjtőkórházba, amelyre a klinikák megnyitása után is szükség lesz, mert az egyetem csak a kiválogatott kórananyagot veszi fel. Vagy erre a kórházra, vagy gyűjtőkórházra szükség lesz. Kenézy Gyula megjegyzi, hogy a mérnöki hivatal aligha volna képes a speciális szakértelmet igénylő tervet és költségvetést elkészíteni.

Kondor Kálmán kifogásolja, hogy ilyen nagy összegű befektetés felett határozzanak, mikor még a kórház jövője is kétséges. Előbb a helykérdésben határozzanak. Fráter Imre rámutat arra, hogy a kórházat továbbra is fenn kell tartani, a melegviz-fűtésre pedig szükség van, mert a mai állapotok türethetetlenek. Szükséges még a vízvezeték is, azonkívül a mosókonyha rendezése.

Hosszas vita után úgy határoztak, hogy megkeresik a tanács útján a mérnöki hivatalt, adja át a kórházigazgatónak a kórház melegvizfűtéssel való ellátásának terveit és az igazgató azok tanulmányozása után tegyen jelentést.

Az örökös pénzzavarok.

Ezután tárgyalták a kórház költségvetése kapcsán érkezett belügyminiszteri leiratot, mely a költségvetésnek legszükségesebb tételét is törli, vagy leszállítja, aminek természetes következménye, hogy örökös a deficit és pénzzavar.

Nincs az országban közintézet olyan nyomorúságos állapotban — mondta maga az igazgató is. Maholnap becsukhatjuk, mert már az élelmezőt sem tudjuk fizetni. A mostani állapot csak tengődés.

Felolvasták ezután a leiratot, melyből kitűnik, hogy az amagy is nyomorúságos költségvetést teljesen összetörte a miniszter.

Míg a bizottság 2 korona 70 fillérben kérte megállapítani az ápolási nap díját, a miniszter 2 korona 24 fillérre szállította le.

De nézzük a miniszter vandálmunkáját ennél a szerencsétlen humánus intézménynél. Az igazgató eddigi 4000 korona fizetését önkényesen 3600 koronára szállította le, az orvosok és a személyzet 20 százalékos drágasági pótlékát egyszerűen eltörölte, holott a fizetésüket 20 év előtt állapították meg és azóta fizetésemelést nem kaptak. Igazán megbotránkozott.

Nem engedélyezte a második díjnak és három új ápoló alkalmazását; törölte a város által adott 95.000 koronás kölcsön visszafizetési részletét és kamatát stb. Egyébként jóváhagyta a költségvetést.

— Jó, hogy egészen el nem törölte — jegyezte meg valaki.

Miután a miniszteri mindenhatóság ellen a bizottság tehetetlen, a bizottság úgy határozott, hogy néhány tétel meghagyását és az ápolási költségnek napi 2 korona 36 fillérben való megállapítását felirathban fogja kérni.

Apróbb ügyek.

Bessenyei József napdíjnak, miután 300 korona laktérét szintén törölte a miniszter, rendkívüli segélyt szavaztak meg.

Elhatározta a bizottság, hogy a személyzet fizetését megfelelően emeli, miután a drágasági pótlékot törölte a miniszter.

Klein Árminné élelmezési vállalkozó 1914 július 1-én lejáró szerződésének meghosszabbítását kérte 6 évre. Miután meg vannak vele elégedve, elhatározta, hogy mindaddig, míg a kórház fentmaradásának kérdése végleg el nem dől, meghosszabbítja vele a szerződést.

Városháza.

Újabb aszfaltozások. A magyar aszfalt r.-társaság ajánlatot tett a városnak a Batthyány-utca kocsijának, a József-utca gyalogjárójának, a Kossuth-szobor környékének és Kossuth-utca kocsijának kiaszfaltozására oly feltételek alatt, hogy a város a költségeket csak 1915 május 1-én köteles fizetni kamatmentesen. A városi tanács hajlandó az ajánlatot elfogadni, azonban közgyűlés elé viszi a dolgot, mert a Kossuth-utca kocsijának kiaszfaltozását a színházról a templomig még nem határozta el a közgyűlés. Sürgős a Kossuth-szobor körüli térség kiaszfaltozása is, azonban ezt a munkát is csak a villamos vonat sineinek áthelyezése után foganatosítják.

Megszűnt temetők. A város körül levő régi temetők helyére szüksége van a fejlődő városnak, melynek akadályai ezek a régi temetők, azonban a törvény rendkívül megnehezíti az eljárást. A városi tanács elhatározta, hogy a régi temetőket megszünteti, miután köztudomás szerint azokba már 30 év óta nem temetkeztek. Erre vonatkozólag elhatározták, hogy Kapros Györgyöt és több társát, akik mindannyian 80—90 évesek, kihallgatja arra vonatkozólag, hogy a régi temetőkbe már 30 év óta nem temetkeztek. Ennek alapján megindítják az eljárást és a törvény által kiszabott idő letelte után a régi temetők helyét parcellázni fogják.

Küzdelem a munkanélküliség ellen. A munkanélküliség ellen alakult egyesület megkereste a várost, hogy szolgáltatson adatokat a munkanélküliségről. A tanács a rendőrfőkapitányt kereste meg.

Az oláh paktum tárgytalan. Az erdélyi magyar közművelődési egyesület az oláh paktumtárgyalások kezdetén ártott Debrecen városához, hogy emelje fel tiltakozó szavát az erdélyi magyarság elvesztésének kísérlete ellen. Akkor a tanács úgy határozott, hogy még nem időszzerű a dolog, mert a paktum hiteles szövege nem ismeretes. Most, hogy szerencsére meghiusultak a paktumtárgyalások, úgy határozott, hogy az ügy már nem időszzerű és ezért irattárba helyezi az Emke. átiratát. Bölcs határozat, éljen a városi tanács!

Segélyt kér az országos tanítói egyesület. Az országos tanítóegyesület betegsegélyző intézete részére segélyt kér a várostól. A kérelmet kiadták a jog s pénzügyi bizottságnak, hogy adjon véleményt.

Az egyetem csatornázása. A városi tanácsnak több tagja a jövő hét folyamán a fővárosba utazik, hogy megsürgesse a miniszteriumokban a város elintézésre váró, sürgős ügyeit. A tanács elhatározta, hogy a küldöttség ugyanekkor sürgesse meg az egyetemi telkek csatornázásának elintézését is.

Nyakszirtmerevedésben megbetegedett debreceni katonák.

Három beteg huszár.

Pár évvel ezelőtt az ország egyes részein járványszerűleg lépett fel a nyakszirtmerevedés, a járványos és ragályos betegségek e legveszedelmesebbike. Akkor sikerült elnyomni a járványt és azóta nem mutatkoztak ilyen megbetegedések.

Tegnap az a hír terjedt el Debrecenben, hogy nyakszirtmerevedés lépett fel katonák között és már több ilyen beteg fekszik a csapatkórházban. A riasztó hír arra a valóságra vezethető vissza, hogy három huszárt szállítottak be a napokban a cs. és kir. közös csapatkórházba, mert a nyakszirtmerevedést jellemző gyanús tünetek között megbetegedtek.

A csapatkórházban az illető betegeket izolálták. Az orvosok egész határozottan nem konstatálták rajtuk a veszedelmes betegséget, de számos tünet azt igazolja, hogy nyakszirtmerevedésben betegedtek meg. A betegek váladékait felküldötték Budapestre vegyvizsgálat végett s míg onnan a vizsgálat eredménye le nem érkezik, teljes biztossággal nem konstatálható a betegség.

Erdeklődtünk a közös csapatkórházban, de ott minden felvilágosítást megtagadtak arra való hivatkozással, hogy katonai intézet a sajtóval és a nyilvánossággal semmit sem közölhet. Megnyugtatósul annyit elarultak, hogy tényleg kezelnek a kórházban három olyan beteget, kik a nyakszirtmerevedéshez erősen hasonló tünetek közt betegedtek meg, de nincs kizárva az, hogy ezeket a tüneteket csupán erős influenza okozza, amely — bár ritka esetben — hasonló szimptomákkal jár.

Színház.

*

Péntek: **Kis király**, operette 3 felvonásban (A) bérlet.

Szombat: **Kis király**, operette 3 felvonásban (B) bérlet.

Ma, pénteken a **Kis király**, Kálmán Imre kitűnő operettje kerül ismét színre. Ma (A) és holnap, szombaton (B) bérletben.

Az előrelátás. Sok mindent ellehet mondani a debreceni városi tanácsról, csak előrelátással nem lehet megvádolni. Ezt különösen a színház-ügy mutatja a legeklatánsabban, mert ugy-e bár a pályázatot nem azért hirdette meg, hogy pályázó ne adjon? Ezt csak nem kell bizonyítani. Azonban felemlítünk egy nem riktó, de mindenesetre jellemző esetet. A debreceni színháznak az a legnagyobb baja, hogy nincs meg a megfelelő nyári állomása. E nélkül pedig nem boldogulhat, mert a színház átalakítása nem csak nem látszik opportunusnak, de legfőképpen nincs rá pénze a városnak. A városi tanács a maga saját külön pályázatában még sem kötötte ki, hogy a pályázóknak nyári állomásról is kell gondoskodni. Ellenben Sopron városa

már felismerte ennek fontosságát. Miután dr. Márffy Károly ajánlatát megbízhatatlannak és elfogadhatatlannak találta, kiírta színházára a pályázatot, melyben a következőket olvashatjuk:

A pályázati kérvényben kimutatandók azon állomások is, amelyekben a pályázók a soproni színi évadon kívül működnek.

A debreceni városi tanácsnak ez nem juttott eszébe, vagy azt hiszi, hogy neki azzal nem kell törődni, hogy nyáron mit csinál a színtársulata? Ez pedig talán sokkal lényegesebb, minthogy bukott színigazgatók hitelezőivel foglalkozzon és egyezkedjen, mint annak idején?

Vasárnap este — Katonadolog. (A színházi iroda jelenti.) Mérey—Béldi—Zerkovitz diadalmas operettje, a Katonadolog kerül színpadra este újból. E kis bérletelőadásra földszinti és első emeleti páholyok is kaphatók, azonkívül támlásszékek már az első soroktól kezdve.

Tökéletes asszony. Vasárnap délután mérsekelt helyárrakkal a Tökéletes asszony, Lehár kitűnő új operettje kerül színpadra. Ez lesz a pompás újdonság első délutáni előadása, mely ugyanazzal a szereposztással és egész terjedelmében kerül színpadra éppen úgy, mint az esti előadásokon.

Halálba üldözött leány. Felismerték a vonat által elgázolt nőt.

„Kipusztult a világból.”

Megirtuk tegnapi számunkban, hogy keddről szerdára virradó éjjelen a Csapó-kerti megállóban a sínek mentén a vonat által összedarabolt női holttestet találtak. A személyazonosságát csak tegnap tudták megállapítani; e szerint a borzalmas véget ért szerencsétlen nő Nagy Erzsike, 17 éves leány. A vonat anynyira összeroncsolta, hogy kezdetben azt lehetett hinni, hogy az illető idősebb nő, csak mikor hozzátartozói felismerték, derült ki, hogy egészen fiatal leány. Az elgázolásnak tegnap még egy új, borzalmas részlete lett nyilvánvalóvá. A leány még a kora este Debrecenbe érkező vonat elé vetette magát, ez halálra is gázolta, de a holttest még a síneken maradt, úgy, hogy **ez összes öt elrobbanó vonatok keresztül-gázoltak rajta és téptek le testéből egy-egy darabot**, míg a tizenegy órás vonat kerekei véres hufoszlánvokat vittek be magukkal az állomásra és úgy fedezték fel az elgázolást.

A csendőrség a hullát beszállította a közpórház halottasházába. Itt mindaddig felismeretlenül feküdt a hulla — a csendőrok hiába is nyomoztak kiléte után — míg a Debreceni Ujság tegnapi száma nem közölte az esetet. Fekete János, a nagyerdei „Leveles” vigadó vendéglőse is olvasta a híradást és arra gondolt, hogy a vonat által elgázolt nő nem lehet más, mint az ő sógornője: Nagy Erzsike, mert ez a leány az elmúlt napokban elűnt és levelet küldött nekik, hogy öngyilkos lesz. Feltevésében nem is csalódott. A közpórház hullaházában még az összeroncsolt holttestben is felismerte a sógornőjét.

Tegnap délelőtt bejött szerkesztőségünkbe Fekete János felesége s elmondta, hogy férje felismerte a hullát. Elmondta továbbá, hogy Nagy Erzsike tényleg nem véletlen szerencsétlenség áldozata, hanem öngyilkos lett. Öngyilkosságának előzményei rendkívül érdekesek.

Nagy Erzsike szülei jómódu gazdemberek, azonban a leány mégis elállt szolgálni, mert divatos ruhákra akart

pénzt keresni. Legutóbb Kardos Albert, realiskolai igazgatónál szolgált. Eközben megismerkedett egy fiatalemberrel, ki egy Tóth Gyuláné nevű asszonnyal közös háztartásban élt; a Hatvan-utcán laktak.

Az asszony tudomást szerzett az ismeretségről és levelet vitt a leánynak, hogy **pusztuljon a Hatvan-utczáról, mert különben rossz vége lesz a dolognak.** Nagy Erzsike mód felett megrémült. Elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Kedden eltűnt szolgálatadója lakásáról. Ugyanakkor levelet vitt a sógorának, amelyet így fejezett be:

„Nem a Hatvan-utczából, hanem a világból pusztulok ki. Ne vegyétek rossz néven, hogy ilyen csunya halált választottam.”

Bejelentette öngyilkosságát Kardos Albert igazgatónak is egy levélben. Kardos Albert közölte a levél tartalmát a rendőrséggel, de ugyanakkor, mikor az igazgató a bejelentést tette, rá pár órára már azt jelentették, hogy a Csapó-kerti megállóban, a pályatesten, egy női holttest fekszik. Meg csak most tudhatni, hogy a kettő között azonos kapcsolat volt.

A gyászoló család Nagy Erzsike tragikus haláláról a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, szeretett leányunk, testvérünk, sógornőnk, nagynénénk és jó rokonunk: Nagy Erzsike, ifjú életének 17. évében, f. hó 18-án, váratlanul történt elhunytát. Kedves halottunk földi részzeit február hó 20-án, pénteken d. u. 2 órakor fogjuk a közpórház szertartásterméből, a ref. egyház szertartása szerinti ima után a Péterfia-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat s jó ismerőseinket fájdalmas szívvel meghívjuk. Debrecen, 1914 február 19. Sári álma legyen csendes. Bánatos szülei: Nagy Gábor és neje Kovács Mária. Testvérei: Juliána férjével Barta Andrásal és gyermekeik; Zsuzsanna férjével Fekete Jánossal és gyermekeik; Gábor és Lajos. Számos közeli és távoli rokon nevében is. A temetést Dankó temetkezési vállalat rendezi, Kossuth-u. 6. sz.

Újdonságok.

A Csokonai-kör vendégei. A Csokonai-körnek két vendége is lesz szombati felolvasó-ülésén: dr. Vietorisz József és K. Mihelffy Elvira. Az egyik Nyíregyházának közművelődési vezetője, aki az ottani Szabad liceumot virágzóvá tette és aki a Bessenyei-körben is élénk tevékenységet folytat. Irodalmi ünnep, művelődési és művészeti esemény alig mehet végbe a szomszéd városban, hogy abban Vietorisz tudományos dolgozattal vagy költői munkával közre ne működjen. Közreműködik pedig úgy, hogy ezzel magát kedvelte, nevét pedig népszerűvé tette egész Szabolcs vármegyében. K. Mihelffy Elvira természetesen nem forog a közélet színterén, falusi magányában áldoz a muzsának s onnan csak nagynéha lép ki a felolvasások emelvényére, mint például a múlt évben a Szigligeti társaságban, ahol tagsági székfoglalóját tartotta. Mélyebb érzelmű költőnő, akinek lelke hurjai hamar megrezdülnek az élet viszontagságainak, a természet változatainak érintésére. Hangulata általában borús és ajka leginkább szomorú dalra nyílik; legmeghatóbb költeményeiben korán elveszített kis leányát siratja, a vérző anyai szívnek soha el nem muló panaszával. A Csokonai-körnek e két vendége egyszersmind a magyar irodalmi életnek egy szép gondolatát jelképezi, azt az üdvös törekvést, hogy a vidéki irodalmi körök tartsanak egymással minél szorosabb kapcsolatot, fejtsenek ki mintegy irodalmi együttműködést. A szombati felolvasó ülés három vidéki irodalmi egyesületnek lesz a szellemi összefonódása: a vendéget adó Bes-

senyei-köré és Szigligeti-társaságé, valamint a vendéget látó Csokonai-köré. A debreceni művelt közönség bizonyára előmozdítja e hármas együttműködés sikerét a maga nagy, a szokottnál is nagyobb érdeklődésével.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, hogy farrón szeretett kedves leányunk, testvérünk, unoka, unokanővér, illetve áldott emlékü rokonunk: néhai Faragó Mariska életének 19-ik évében, folyó hó 18-án, éjjel 11 órakor hirtelen elhunyt. Kedves halottunk földi részzeit folyó hó 20-án délután 3 órakor fogjuk a református egyház szertartása szerint, a Vigkedvű Mihály-utca 52-ik számú gyásházunktól, a háznál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai sírkertben örök nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, barátainkat, valamint a bánatunkban igaz részvétellel osztozókat fájós szívvel meghívjuk. Debrecen, 1914 február hó 19. Áldás és béke drága hamvaira! Bánatos szülei: Faragó János és neje Nagy Mariska. Testvérei: János, Ivánka, Jolán, Pista Laci, Gabi, Erzsike és Bandi. Nagyszülei: Özv. Némethi Gáborné szül. Vedres Juliánna. Özv. Nagy Mihályné szül. Szabó Juliánna. Nagynénjei és bátyjai: Faragó Juliánna férjével Kis Andrásal. Jándi Bálint nejevel Molnár Juliánával és gyermekeivel. Jándi Juliánna férjével Mohácsy Józseffel és gyermekeivel. Némethi Gizella férjével Halász Péterrel és gyermeke. Némethi Mariska férjével Simon Kálmánnal és gyermekeik. Némethi Margit. Némethi Gyula és neje. A temetést Gebauer K. és Társa temetkezési intézete, Kossuth-u. 2., Városház-épület, rendezi.

Az Apolló műsora ismét felülmúlt minden várakozást. Kacagtat, szórakoztat.

Népszerű Főiskolai tanfolyam. Ma délután 5—6 óráig tartja nagyérdekűnek ígérkező előadását dr. Händel Vilmos jogakadémiai tanár a Pragmatica sanctioról, melyben e nagyfontosságú állami alaptörvényben lefektetett trónörökösödési jog részleteit fogja kifejteni. Az előadás a ref. kollegium disztermében tartatik meg. Belépti-jegyek egy koronáért kaphatók Csáthy és Hegedűs könyvkereskedők üzletében, a kollegiumi háznagy hivatalban, valamint előadás előtt a teremben is.

Tegnap halottak. Tegnap a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalhoz: Tóth Lajos ref. 28 éves, Domokos Ferenc ref. 19 éves, Tóth Margit r. kath. 23 éves.

Szeretem a tengerparton, a technika legújabb vívmánya a mozi terén, máttól kezdve mindennap az Apollóban látható.

Az alsólendvai mumia. Siófokról jelentik: Alsólendván, a Szentháromság nevű kápolnában kegyelettel őriztek egy 300 esztendő múmiát. Hadik Mihály grófnak, a híres törökverőnek holttestét. A holttest teljesen ép állapotban maradt meg és a bécsi és budapesti múzeumok már több ízben meg akarták vásárolni Nagy összeget ígértek érte, de Alsólendva községe nem akart tőle megválni semmiképpen. Az elmúlt esztendőben üvegkoporsóba helyezték a múmiát, amely azóta oszlásnak indult és most teljes elenyészés fenyegeti. Hogy ez el ne következék, a múmiát a község el fogja temetni.

Újszerű látványosságban lesz része, ha megnézi az Apollóban műsoron levő Milliók a föld alatt izgalmaiban gazdag cselekményű filmszenzációt, ahol minden meglevő járművet felhasználnak egy kalandor üldözésére s végül lóháton ülve repül el a lég-hajón.

Gyilkosság a korcsmában. Resicabánnyáról jelentik: Tegnap délután Neuwirt András gyári munkás a korcsmában összeveszett Csimponevic János munkással, Csimponevic kést rántott és mellbeszurta Neuwirtet, aki néhány óra múlva meg is halt. A gyilkost letartóztatták.

A róm. kath. urinők kongregációjának tagjait a ma délután 4 órakor a Sajtó Hölgybizottság helyiségében tartandó értekezletre tisztelettel meghívja az Elnökség.

Ragadós száj- és körömfájás. Debrecen sz. kir. város mezőrendőrkapitány-sága közhírré teszi, hogy mivel a városban a VIII. állategészségügyi körzetben a ragadós száj- és körömfájás járványosan fellépett, a hasított körmű állatokra (szarvasmarha, juh és sertés) a megtartatni szokott heti állatvásárok f. hó 23-tól kezdve további intézkedésig elmaradnak.

Nevető görcsöt kapott tegnap este egy ur; az Arany-Bika mozgó előadását nézte, többek között Az egy éjszaka Berlinben című 2 felvonásos bohózat is színre illetve vászonra került. Oly kacagtató jelenetek vannak benne, amelyek a fenti urra oly hatással voltak, hogy valóságos nevető görcs fogta el s szeméből csak úgy potyogtak a könnyek, végre is bement a dohányzóba s ott némileg felhagyott a nevetéssel, de mikor elment, még az utcán is nevetett.

Csöd. Mayer Jenő és Béla debreceni kereskedők ellen a törvényszék elrendelte a csödöt. Tömeggondnokul dr. Kulini Imre debreceni ügyvédet nevezték ki.

Az Apolló előadásai délután 5 órakor félhétjáruak.

Ellopott bunda. Hegedüs Imre, kiszepesen lakó gazdálkodó tegnap bejött a városba és szekerével megállt a Vendég utcán s ő meg bement egyik házba, hol dolga volt. Mikor kijött, észrevette, hogy szekeréről nagy, 26 korona értékű juhászbundáját valaki ellopta. Panaszára a rendőrség az eljárást megindította.

A Gályarab. Tegnap mutatta be az Arany Bika mozgó Honore de Balzac világhírű regényének, Trompe la mort-nak a cinema rekonstrukcióját, a Gályarabot. Sikere várakozáson felül volt, sőt sokat meglepett a kép finomsága, mert a cime után ítélve, sokan valami rém-dramát sejtettek, ellenben látuk, hogy egy merész fantáziával megalkotott, mindvégig lebilincselő, poétikusan finom drámát, mely 1820-ban játszódik le, a szereplők a Comédie française tagjai, valósággal brilliroztak szerepükben; az egész kép meseje, jelenetei, történeti színhelye nagyban emlékeztet bennünket a Nyomorultakra. E nagy-szerű kép, melynek bemutatási ideje 1 és fél órát vesz igénybe, a felséges kísértő műsorral együtt vasárnap estig látható. Kedvezményes jegyek érvényesek.

Még véslámpát is lopnak. Tarlódi Károly színházi szolga feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a városi színházból egyik kijáratból a 100 korona értékű véslámpát levette és elvitte.

Vakmerőség netovábbját mutatja be az Apolló a Milliók a föld alatt című világslágerben; érdekes látványos felvétel ez ismét, mely mindvégig leköti és mulattatja a szemlélőt.

Halálos ölelés. Szegedről jelentik nekünk: Horváth János szőregi korcsmájában a vendégek tréfálkozva csipős megjegyzéseket tettek a korcsmárosné előtt a férjére. A korcsmáros a megjegyzések élet úgy igyekezett elvenni, hogy átölelte feleségét, a hatalmas termetű, kővér aszszonyt, aki a következő percben eszméletlenül esett össze és néhány pillanat múlva meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Horváth erősen magához szorította a kővér aszszonyt és ez az ölelés következtében szívszélhűdést kapott.

Kázmér a háremben a Protea főszereplőjével a legkacagtatóbb bohózat az Apollóban látható.

Gyászkelemény női ruhákra, kalap-fátyolok, fekete kasmir, himalaya kendők, lüszterek, gyászszekendők, koszoru-szalagok felirattal szabott árákon kapható Szabó Lajos fiainál.

Tavaszi dívatlapokból óriási választék Antalffy József könyvkereskedésében, Szent-Anna-utca.

A gyepmester legényei. A hátszegi határban egy ismeretlen ember megfagyott holttestére akadtak. A rendőrség vizsgálatot indított és megállapította, hogy az ismeretlen Hátszeg felé igyekezett de a hidegtől és a fáradtságtól kimerülve a gyepmester lakásában kért éjjeli szállást, amit meg is kapott. Később az idegen gyomorfájásról panaszkodott és ekkor a gyepmester legényei csoppeket adtak neki, amitől az idegen rosszul lett és elvesztette eszméletét. A gyepmester legényei erre kitétek a hóra, de előbb elroholták a nála lévő két korona nyolevan fillért. A lelketlen legényeket elfogták.

Férfiak Euharisztikus ligája ma este 8 órakor tartja összejövetelét a Theresianum (Varga-u. 5.) olvasó-termében.

Uj gyógyszerintézet. A legutóbb engedélyezett új gyógyszerintézetek közül tegnap a modern felszerelésű Boeska-gyógyszerintézet nyílt meg a Czeglédi-utca 22. számú házban (Pacsirta-utca sarkán.) A gyógyszerintézetben Tüdős Kálmán dr. tisztí főorvos, Vargha Emil dr. kerületi tisztí orvos és Budaházi Jenő rendőrfogalmazóból álló bizottság tartotta meg a hivatalos vizsgálatot, amelynek során mindent rendben találtak s így a bizottság az új gyógyszerintézet tulajdonosának, Szendrei Bélának a gyógyszerintézet megnyitását engedélyezte.

Jön a sorozás! Mindenféle katonaugyben tájékoztatót és eljár az „Országos Katonaugyi Iroda”. Debrecen, Hunyadi-u. 5.

Az István Gözmalom Társulat munkásainak önképző és segélyező köre március hó 1-én délután 3 órai kezdettel tartja Kétmalom-utca 7. szám alatti helyiségében évi rendes közgyűlést, melyre úgy alapító, mint pártoló tagjait ez uton hívja meg a választmány.

Perzsa és mindenféle szönyegek óriási választékban Donogán és Somossy cégnél. Hajdumegye szállítói.

Bugyi Sándor híres könyve, a lú, ismét kapható; ára 2 korona Antalffy Józsefnél.

Két testvér halála.

Egyiket megfojtotta a tehén, a másik szörnyel halt

Megdöböntő tragédia játszódott le Wirth János, jómódu körtvélyesi földbirtokos házában. Új tehenet hoztak a körmendi vásárról és a gazda 19 éves Guszti fia be akarta kötni a tehenet az istállóba.

A tehén makrancoskodott, ide-oda forgott az istállóban és Wirth Gusztáv olyan szerencsétlenül került össze az állattal, hogy a tehén kötele a fiu nyaka köré hurkot csavart. A megvadult tehentől most már nem tudott a fiu szabadulni, a kötél egyre szorosabban fonódott a nyaka köré és mielőtt segítség érkezett volna, a szerencsétlen legényt megfojtotta a tehén.

A nagyobbik fiu: Wirth Ferenc csak később nézett ki az istállóba, amikor látta, hogy Gusztáv sokáig elmarad. Borzasztó látvány tárult eléje. Az öccse a tehén nyakán lévő kötélén függött, holtan. A rettenetes látvány annyira lesújtotta Wirth Ferencet, hogy szívéhez kapott és összeesett. Szívszélhűdés érte. Mire felaláltak, két halott feküdt a jászol mellett.

A megdöböntő tragédia az egész vidéken nagy részvétet keltett.

Táviratok.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, február 19. A függetlenségi párt ma este értekezletet tartott Károlyi Mihály gróf elnöke alatt. Elhatározták, hogy holnap nem mennek be a Házba s a további taktikájukat Tiszának a román paktumról való nyilatkozatából teszik függővé.

Holttest a kemencében.

Budapest, február 19. A külső Váci-utcán levő Gancz Danubius gyár egyik kemencéjében egy összegeget holttestre találtak. Megállapították, hogy az illető Kandella János, 47 éves napszámos. Lehet, hogy véletlenségből zuhant a lángok közé, de az sem valószínűtlen, hogy belelőttek. A rendőrség nyomozást indított.

Az új osztrák követ a cárnál.

Pétervár, február 19. Gróf Szapári Frigyes, az új osztrák követ kihallgatáson jelent meg a cárnál és bemutatta megbízó levelét.

Két lovagias affér.

Budapest, február 19. A mai képviselőházi afférból kifolyólag két affér is keletkezett. Lovászy Márton Mandorf Géza és Csuhá István utján provokáltatta ifj. Kubinyi Gézát, aki Almássy László és Farkas Istvánt nevezte meg segédeikül. A segédek kardpárbajban állapodtak meg, amely délután félhat órakor folyt le s Kubinyi megsérülésével végződött. Podmaniczky Endre pedig báró Telegdy József és Farkas Zoltán utján provokáltatta Székely Ferenc volt igazságügyminisztert, aki Deésy Zoltánt és Bethlen István grófot nevezte meg megbízottaiul. Székely Ferenc kijelentette, hogy abban a feltevésében használta a gazember kifejezést, mert azt hitte, hogy Podmaniczky azzal vádolja, hogy része van a sópanamában. Minthogy ez nem így van, ezért sajnálkozását fejezte ki. Az affér ezzel a nyilatkozattal befejezést nyert.

Csarnok.

A kalandor.

— Regény. —

(Folyt.)

Carew izgatottan szökött fel.

— Magyarázd ki magad bővebben, Antonia! — szölt lihegve.

— Te tudod azt, felelte a nővér, hogy apai részről a Broughton családdal, a hawksheadi priországbán, közeli rokonságban állunk.

— Tudom, tudom.

— Mindazok, kik közötted s e gazdag örökség között állottak, egynek kivételével, már örök álmaikat alusszák.

— És ki az az egy? — kérde Carew möhön.

— Leslie Broughton, a mérhetetlen birtok jelenlegi birtokosa, egy alig tízennégy éves gyermek, ki, miként hallám, a sorvadás végső stádiumában van.

Grandy Carew székére hanyatlott vissza s kezeivel eltakarta arcát.

Százféle gondolat cikázott agyában. A lelkében uralkodó zürzavarból, bármennyire küzdött is ellenök, három rémalak lépett elő állhatatosan, melyek homlokára lángoló betűkkel e szók voltak felírva: hamisítás, sikasztás, gyalázat.

De Granby nem az az ember volt, akit a lelkiismeret furdalásai lesujthatnak. A fényes rangra s az óriás vagyonaival kilátás háttérbeszorította büntényeinek emlékeit. Azzal biztatta magát, hogy egy kis ravaszsággal majd csak kijátszhatja üldözőit. Ennek sikerültével nem nagy munkájába fog kerülni, külsejét egészen megváltoztatni s régi neve alatt érvényesíteni a birtokhozti jogát. A burgtoni új báróban aztán senki sem fog Grandy Carewre, az egykori váltóhamisítóira ismerni.

Csak egy élet állott közte s a cél között s ezen az életen halálos betegség férge rágódott De meddig fog rágódni? Nem kellene siettetni munkáját?

Arca halványabbá lett, ajkai görcsösen összeszorultak, mikor e szókat mormogta magában:

— A hawksheadi priorságba kell mennem.

Merengéséből nővére szava riasztotta fel, ki rémült tekintettel kísérte a fivére lényén előfordult változásokat.

— Hol van leányod? — kérde.

Carew a szóra meredt, mintha nem értette volna őt.

Antonia ismétlé kérdését, mire Carew dermesztő nyugalommal adta tudtára, hogy a kényszerűségtől hajtva, leányát — a sors szeszélyeinek engedte át.

Antonia oly fájdalmasan nyögött, mint egy haldokló s az ajtó felé rohant.

— Megállj! kiáltá utána Granby, hova akarsz menni?

— Keresni azt, kit te lelketlenül elhagytál. Nem lesz nyugtom s ha kell, az egész országot keresztül-kasul járom, míg csak rá nem találok.

— Mondtam már, hogy ő, a kő-szívű, maga sem tekintette magát leányomnak, következőleg...

Antonia azonban nem hallgatott rá, hanem kirohant a szobából.

Carew csikorgó fogakkal veté magát a pamlagra.

— Annyi bizonyos, hogy most már nem lesz maradásom e házban, mormogá. Csak aludni fogok néhány órát, külsőmet átalakítom s aztán utnak indulok a hawksheadi priorságba, melyet minden áron a magamévá akarok tenni. Mi nekem a nők ostoba érzélgése. Szorongattatott helyzetem nem engedi meg, hogy tekintettel legyek oly életre, mely úgy is már csak egy hajszálon függ!

Szemeit e gondolatnál csukta le s az álomban keresett pillanatnyi feledést.

Életet életért.

Imogen hosszú időre betegágyhoz volt láncolva és sokáig élet és halál közt lebegett.

Alford asszonynak tehát még mind- eddig nem nyílt alkalma a leányt családja iránt kihallgatni s az átázott ruhák nem árultak el semmit, nem bukkant azokban semmi nyomra, amiből kilétét megtudhatta volna.

Minden, ami rajta volt, tetemes értéket képviselt, erszényében ezer font sterling volt aranyokban; de semmi névjegyet, vagy egyéb iratot nem találtak, a mely nevét kiderítette volna.

Alford urat és nejét kellemetlenül érinté e körülmény. Hasztalan nézték mindennap a hírlapok hirdetési rovatát, sehol sem olvashatták, hogy egy fiatal nő elveszett volna.

Feodora pedig folyvást azon tűnődött, hogy hol látta már valahol a szép ismeretlen, de hogy hol? az iránt sehogy sem tudott magával tisztába jönni.

Szerették is volna kérdésekkel ostromolni, ámde dr. Blunt, ki mindjárt a szerencsétlenség megtörténte után gondjai alá vette a szerencsétlent, határozottan megtiltotta azt.

Ámbár derek ápolónót helyeztek melléje, Alford asszony és leánya azért még

is lankadatlan kitartással ápolták őt s kivált Feodora oly kiváló részvétellel viseltette iránta, mintha csak tulajdon nővére lenne.

Doktor Blunt kimerítette minden tudományát és orvosi tapasztalatait, de siker nem igen mutatkozott. Imogen azon egész idő alatt, melyben a tulajdonképeni láz tartott, egy szót sem szólt s ha pillanatra magához is tért letargikus állapotából, oly üres tekintettel nézett körül, mintha nem is emberek, hanem mero szobrok állának ágya körül.

(Folyt. köv.)

Fehérnemű:

Vászon **Női ing** kézi himzéssel
Batiszt reform **flsó-szoknya** csipkével
Finom **Zsebkendő** madeira és ajouros
Jó szabásu **Férfi ing**, kézelő, gallér
Fehér és színes **Asztal-teríték**
Késmárki len **Türülközők** és
Ajouros **Ágyhuzatok** érkeztek
Kontsek Kornél
Fehérnemű és divat-áruházában.

Debrecen Belvárosi

takarékpénztár részvénytársaság
Debrecen, Piac-u 51. sz.
(Csanak-ház.)

Leszámitol váltókat, ingatlanokra jelzálog kölcsönöket nyújt, kölcsönöket ad értékpapírokra és árukra, kereskedelmi és ipari vállalkozásokat finanszíroz

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatás mellett

Leszámitol váltókat és könyvköveteléseket, valamint foglalkozik az összes bank szakmába vágó ügyletekkel. Felvilágosítást bármilyen ügyek en nyújt az intézet igazgatósága.

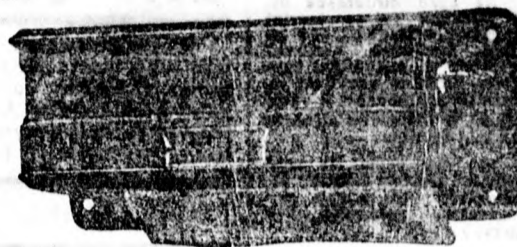
CSANAK JÓZSEF

fűszer, csemege és bor kereskedésében minden
áru első minőségben

előnyös áron kapható,

Szab. Grazer-téle egészségügyi papír.

Ei az ujság-papírral! Kultur-szükséglet!

Ezen papír egyenként hajtogatva és egymásba kapcsolva jön forgalomba. Használata megóvja az emberiséget fekélyek és ragályozástól mely a tisztátalan papír igába hajtásával állandó veszélylyel jár az egészségre. Eddig példátlan olcsó árban árusítom ezen cikket, miért is a legkisebb keresetű közimunkás fiúkéjéből sem szabad hiányozni.

Ára:

Egy csomag 500 db barnapapír (Grazer-téle) 30 fillér.
Egy csomag 500 db fehérpapír (Grazer-téle) 36 fillér.
Egy darab hozzávaló tömör, elegáns tölgyfa-szekrényke, elzárt tolvajtával 2 K 40 fillér

Mihály Sámuel

papírkereskedelem, irodaberendezési szaküzlet,
vilányerőre berendezett könyvtároló iparüzem
DEBRECEN, Piac-u 30. (Korzó.)
Alapított 1891. Alapított 1891.

Szücsárúk,

boak, muffok, szörme kucsmák, szörme csikok alkalmi vétel folytán mesés olcsón

Rózsa Áruházban,
Alföldi-palotában.

Tisztelettel adom tudomására igen tisztelt vevőimnek és a nagyközönségnek, hogy 15 év óta fennálló vállalatomat **gyáram, üzletem és központi irodámmal összpontosítva és tetemesen megnagyobbítva saját házámba, Széchenyi-utca 55. szám alá helyeztem át.**

Ahol is nagy raktáron levő összes villamos cikkeket **25—30%-kal,** saját gyáramban készült csillárokat pedig **35—40%-kal olcsóbban**

Intézkedem a nagy közönség rendelkezésére. Világítási, telefon és csengő berendezési, valamint villamos csillárokról külön-külön rajzokat és költségvetéseket, valamint legújabb árjegyzékekkel díjmentesen szolgálatom alá.

Pontos, lelkiismeretes és jutányos munkálataimról előre is biztosítom a nagy közönséget és szívesen állok minden irányban nb. rendelkezésére. Tisztelettel:

Telefon **168 FÖLDVÁRI MÓR** Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos műszaki felszerelési vállalata Debrecen, Széchenyi-utca 55. Telefon **168**

Apró hirdetések egymari
belföldön 10 szög 50 fill.
külföldön 10 szög 5 fill.
Vasárnapon befizetés 10 fill.

APRÓ HIRDETESEK

Levelelbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bejegyet kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések díja előre
fizetendő. Vidékről apró
hirdetések díja levélje-
gyekben is befizethető.

Az apró hirdetések ára.

Az apró hirdetések díját a szavak száma szerint számítjuk. Minden szó 5 fillér, feltűnőbb betűkkel 10 fillér. A feltűnőbb szavakkal kivánt szavakat a kéziratban aláhúzással kell jelezni. A legkisebb hirdetés 10 szög 50 fillér.

Ime egy példa az apró hirdetés közlési díjának kiszámítására. (A szavak összeváltása számokkal van jelölve.)

FIGYELMEZTETÉS!

1	2
Aki ingót	vagy ingallant
3	4
venni	vagy eladni
5	6
lakást	akár
7	8
akár	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24
25	26
27	28
29	30
31	32
33	34
35	36
37	38
39	40
41	42
43	44
45	46
47	48
49	50

Összesen 51 szó a vastagabb betűvel szedettek kettőnek számítva (minthogy ezek 61, hanem 10 fillérbe kerülnek.) Ezen hirdetés beiktatása tehát nem 51 X 5 fillérbe, vagyis 2 korona 55 fillérbe kerül.

Ezen módon könnyen kiszámíthatja mindenki a közlés díját előre minden tévedés és időrabló kérdészködés nélkül.

A hirdetés díjak minden egyes közlés után számítandók, tekintet nélkül arra, hogy hányszor kívánja a megrendelő a beiktatást.

Az apró hirdetések kivétel nélkül előre fizetendők.

Eljárás az apró hirdetések körül.

Hirdetni lehet: 1. a hirdető teljes címének feltűnéssel, 2. jelleg alatt és 3. úgy, hogy a hirdető címét a kiadóhivattal lehet megadni. Legelőször — ha a hirdető érdekelt — az első közlés mellett közvetlenül és gyorsabban lehet az ügyeket lebonyolítani nem előbb, több-kevesebb idővesztéséig a címet tudakolni.

A kiadóhivattal minden apró hirdetésről, a jellegű kivételével, a hirdetés száma alapján tett személyes, írásbeli vagy telefonos tudakozásra bővebb értesítést ugyan ad. Levelelben is, ha a válaszküldeményt elküldi. Hirdetéseket kívánatra megfogalmazunk.

Apró hirdetést postautalványon is lehet feladni, a szöveg a szelvényen elír. Beküldhető levelelben is az arát 1 e v e l b e l y e g e k b e n lehet beírni, az esetben azonban a levelet ajánlatot kell lenni a levelet, mert közönséges levelek olykor elvesznek. Ha a beküldött összeg elégtelen, a hirdetés nem közöljük.

Amely hirdetést a kiadóhivattal 7 óráig feladnak, az másnap megjelenik; ha mégis valamely technikai, vagy más akadály a rögzítő közlést gátolná, a közlés következő napra marad.

Jellegű levelek, ajánlatok.

A hirdető fél kívánatára a jellegű leveleket, ajánlatokat és efféléket posta útján is elküldjük bárhol, ha a hirdető ebből kívánatát a hirdetés feladása alkalmával kifejezi és a megfelelő postadíjat (30-40 fillér) előre fedezi.

A jellegű levelek csakis a hirdetés nyugta, ha vidéki, a postai bevétel felmutatására adjuk ki. Ha ezek nincsenek meg, a jogos igényt más módon kell igazolni.

Eredeti okmányokat (kezesleveleket, bizonyítványokat stb.) nem tanácsos beküldeni a kiadóhivattal, amely ezekért felelősséget nem vállal.

A közlés megtagadása.

A kiadóhivattal fenttarta magának a szövegváltoztatás és visszautasítás jogát oly hirdetésekkel szemben, amelyek a jó ízlés követelményeire ütköznek, vagy közlésre egyáltalán alkalmatlannak talál. Titkos írású hirdetéseket nem fogadjuk el.

Levelezés.

Foglalkozással
bíró szép fiatal nő idősebb úri ember pártfogását kéri. Levelet Arva jellegre a kiadóhivattalban. 1362

Ajánlat.

Bandika
naplója kapható a kiadóhivattalban, ára 2.50 fill.

Reform
fűző már az kor. 5.20 filléres is teljesen modern formát ad. Nagy választék Benyáts E. főtéri üzletében. 231

Kiselejtözött
kezdték kézimunkák kaphatók Benyáts Emil főtéri üzlet kézimunka osztályában. 232

1912-ik
évi érmelléki (Bihardiószegi) borhektoliterenkint is vásárolható, a helybeli kegyes rendieként Varga u ca 2 sz. 36

Milka
és Gala Póler tejeskolodák (részlet) érkezésben kaphatók mind a hat Deutscher üzletében. 42

Vilám
1911-1913. évi teljes év folyamán kapható a kiadóhivattalban.

Kiadó
3 szobás udvari lakás május elsőjére, Szent Anna 29. 37

Király kávé
mégis a legjobbak! Főtéri üzlet Degenfeld-tér 11. Fióküzlet Csapó-utca 17. a mozi átjárójánál 27

Bolthelyiség
modern, (szakkatal) olcsón májustól **Kiadó**, Szent Anna 6. 1311

Kiadó
május elsőjére egy jó forgalmu két utcára nyíló **kovácsműhely**, Sároka-utca 18. 1349

Szentimrei
sajtótermésű 6 és új borok Darabos-u. 56 1366

Kereslet.

Az
iparosok és gazdálkodók körében nagy ösmeret-séggel bírók szép jövődelemre tehetnek szert előkelő vállalatnál. Ajánlatokat a kiadóhivattal továbbít „Vállalat” jellegre. 1271

Aranyat,
ezüstöt, zálogadulást vesz Steiner Mihály, Csapó-utca 27. 40

Egy
jó esaládból való fu fűszeres tanulónak felvétetik Hajdu M. Kőses-u. 69. szám. 1165

Tíz kilós
csomagokban kapható régi
újság papiros
olesón
a kiadóhivattalban.

Okleveles tanítónőt
keresek Debrecenhez közeli pusztára két elemista gyermek mellé. Német nyelvismeret feltétlenül megkívánatik. Teljes ellátáson kívül fizetés meg egyezés szerint. Személyes bemutatkozás Péterfia-utca 70., utcai lakás. 1367

Egy
jól felszerelt temetőzési intézet jutányos áron eladó, Széchenyi-u 6. 1370

25 ezer
koronára betűlázott üzlet jutányos áron eladó, vagy társat keres, Széchenyi-utca 6. 1369

Eladó
200 mázsa géöltött mész. Értekezhetni Külsővásártér 5. szám. 1363

Eladás.

Szentgyörgyallár
arany, aranyfoglalat, karperecre vagy nyakláncra alkalmas, 20 koronáért eladó. Cím a kiadóhivattalban. b 14

4 és fél hold
ondódi föld a látóképi állomásra, a másik vége az újvárosi kövesútra nyílik, eladó. Értekezhetni Vendég-utca 2. Nagy Pál vendéglőjébe. 508

Aki
fehér, feketepejtves, fél-rövidfarkú foxi kutyám hazahozza vagy nyomára vezet, illő jutalmat kap. Bodegrában, Batthyány-u. 1. 1368

18—1914. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a nagyvárad kir. törvényszéknek 1913. évi V. P. 58928, 58929, 59095—59097. sz. végzése folytán György Ernő dr. ügyvéd által képviselt Kalotaszegi Erdőpar r.-t. végrehajtató részére 763 K 11 f, 853 K 65 f, 714 K 74 f, 853 K 64 f és 853 K 64 f tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperes cégtől lefoglalt és 11446 K 70 fillérre becsült ingóságokra a derecskei kir. bíróság 1913. V. 416. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Vértesen 14. házszám alatt leendő megtartására határidőül **1914. február hó 24. napjának délelőtt 11 órája kitűztetik**, amikor a bíróság lefoglalt deszka és faárak, pénzszekrény és egyéb tárgyak 4038 K 78 f tőkekövetelés, ennek 763 K 11 f után 1913. szeptember 20-tól, 853 K 65 f után 1913. aug. 20-tól, 714 K 74 f után 1913. aug. 5-től, 853 K 64 f után 1913. szept. 10-től és 853 K 64 f után 1913. szept. 15-től járó 6—6 % kamatai, 441 K 50 f bírálag megállapított költség és jár erejéig a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adani.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverező ingóságok vé elárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kiüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Derecskén, 1914. évi február hó 9. napján.

Sir Nándor,
kir. bírósági végrehajtó.

1300—1914. szám.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Hajduhadház község tulajdonát képező „Boeska-szálló” vendéglő a hozzátartozó étterem, bor és pálinka mérő, 4 vendég szoba a vendéglős lakását képező 2 szoba, konyha kamara, mosószoba, pince, jégverem, padlás az emeleti részen nagy táncsterem, ruhatár étteremmel **folyó évi április hó 15-én, délelőtt 10 órakor** Hajduhadház község házában nyílt város árverésen haszonbérbe adatik, hova a bérelni szándékozók ez uton is meghívattak.

Az éttermek, vendégszobák és nagyterem bevannak hutorozva.

Tájékozásul megjegyezzük, hogy a községnek 10.000 (tízezer) lakossa van, a község a Debrecen—Nyiregyháza közötti vasút fővonal mellett esik, évek óta minden évben huzamosabb ideig nagy számú katonaság van nagygyakorlaton a községben; a párt színezet nélküli Casinó is ugyan azon épületben van.

Bővebb felvilágosítás az előljárásságná megtudható.

Hajduhadház, 1914. február 18.
Sólyom Antal jegyző. **Farkas Gábor** főbíró.

Debrecezen szab. kir. város erdőhivatala.

Faarverési hirdetmény.

Február hó 26., 27. és 28-án, azaz csütörtökön, pénteken és szombaton délelőtt fél 10 órakor a Monostoron levő hosszú akác és galyfa a helyszínen megtartandó árverésen elfog adatni.

Március hó 5., 6. és 7-én, azaz csütörtökön, pénteken és szombaton délelőtt 10 órakor a Savóskuton levő hosszú akác, tölgy és galyfa a helyszínen megtartandó árverésen elfog adatni.

Összejövétel lesz mindkét helyen a vágástéren.

Debrecen, 1914. február 17.

TÖRÖK,
erdőmester.

Elsőragu fűszerkereskedés.
Alapítva 1896.
Váray József,
fűszer-, csemege- és borkereskedése,
PIAC- és SIMONFFY-UTCA SAROK.
Ajánlja legjobb minőségű fűszereket: **Teschoni teavajat**, csemege-sajtót, magyar és francia cognacot. Pezsgő borait, Tokaji asszu, Szomorodni. Legjobb minőségű pezsnye és asztali borait. Szent István duplamalata sör.
Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!